

A kulcs

Rózsika néninek nagy tokája, hatalmas anyajegyei és sötétlila haja volt, a szemüvegét mélyen, az orra hegyén hordta, és még vigyorgás közben is lefelé görbült a szája. Akkor még nem vettem észre, hogy milyen morcos az ábrázata. Szomorú tapasztalat volt hétévesen, amikor ráébredtem az összefüggésre a ráncolt homlok és a pedagógusi harag között, de megérte: soha többé nem javasoltam egy tanárnak sem, hogy velem ne kiabáljon, és bocsánatot is kérhetne, ha már igazságtalan volt. Soha. Ezt csak azért írtam le, hogy lássátok, mennyit finomodtam 2002 óta. Oviból elballagva még kemény az ember.

Egy igazi pedagóguscsaládból származó diákként minden tanévben figyelemmel kísértem, hova tovább, szívemen viseltem a másik oldal sorsát is. Kettős ügynöke voltam a közoktatás ellenpólusainak, váltogattam éveken át a kamuflázs eszközeit, és ezáltal sikerült kifejlesztenem magamban a megértést mások iránt. Itt utalnék vissza a finomodásomra...! Most akkor ez vajon személyiségfüggő vagy nem? A folyamat a valóságban teljesen egyértelmű; adott egy magyartanár nagymama, egy angoltanár édesanya, egy történetnagynéni, és egy ismételten az irodalmi vonalat képviselő szintén rokon. Innen már nem nehéz szeretni és mélyen megbecsülni azt az akár teljesen közömbös pedagógust, aki élénk kiállva ellentétes kötőszóról vagy tatárjárásról okít. A mellettem ülőket pedig nyilván elvből és érdekből is megértettem; valahonnan össze kellett kukázni a matekleckét.

A lényeg a dologban számomra, hogy már sok évvel ezelőtt is nehéz helyzetben volt mindenki, aki bármely okból a közoktatási intézmények körül sündörgött. Érdekek és indítékok állnak egymással szemben, a helyzet kiéleződik a különböző kasztok között; a tanár már közellenség, a szülő elkövető és öklét rázó aktivista, a diák a felbujtó, és minden résztvevő bűnbak a másíka vitájában, mert valakire fogni kell, hogy a rendszer küszködik. Kit vegyünk most elő? Követeljük a visszamenőleges kivizsgálást az elmúlt ötven évre? Írjunk petíciót?

Elkezdtem azon mélézni az elmúlt napokban, hogy ha írok, meddig nyúljak vissza és hova tekintsek előre a tanítás területén. Szerettem volna nagymamám anekdotáit elővenni, a szüleim kisdíákkori csínytevéseit megosztani, példálózni a magam vicces és kevésbé humoros történeteivel, és elmesélni közben, hogy milyen ügyesen szignózok anyukám helyett. Aztán jöttek az átfogóbb témakörök, eljutottam a közoktatástól a politikán át a társadalomkritikáig, elemeztem Vekerdy doktort és a bennem felmerülő kétségeket, hogy mi volna, ha a drága nagyímat bedobnánk a mai kisiskolások közé, na és akkor megíjedtem. Szóval, ha nem szeretnék ötvenoldalas irodalmi értekezést rittyenteni – nem mintha olyan könnyedén menne –, akkor nem megyek bele. Ahhoz diploma kell.

Engem egy dolog aggaszt csupán.

Abból indulok ki, amit én tapasztaltam, mégpedig, hogy amikor együttműködő voltam valaha, mint diák, és találkoztam egy együttműködésre törekvő felnőttel, mint pedagógus,

abból csodálatos eredmények születtek néha. Megértés, közös cél, tolerancia, szeretet... Mi aggaszt? Az, hogy hogyan felejthetjük el az egyén szerepét, a személyes kapcsolat jelentőségét, az individuumot?! Elveszünk a modern technika, a globalizáció és a gazdasági helyzet elemzésében, holott amikor belépünk a terembe, az értekezletre, a fogadóóra; ember áll előttünk. Legalábbis szerintem. Ugyan már nem vagyok aktívan része ennek a szférának, így hitelesen nehéz arról írnom, hogy lehetne-e, kinek kéne és miként reformokat végrehajtani ezen a területen. Szerintem az oktatás kihat mindenre, hisz az oktatás kihat az egyén életére! Személy szerint a hétköznapijaimat mások társaságában töltöm, együtt dolgozunk, gyógyítok, meghallgatok, meghallgatnak. Az életem épp olyan színes, mint egy iskola folyosója. Zsivaj van, kacagás, rohanás, elkésés, szalámis szendvics; nekem a személyes kapcsolat a kulcs. Ha általánosítanék, és emberek csoportjairól beszélnék, hirtelen azt tapasztalnám, hogy érdekek feszülnek egymásnak. Azonban ha személyesen fordulok valakihez, megjelenik az empátia bennem.

Ezek egy laikus sorai. Egy masszőr sorai. Egy bőr- és szépségápolási szaktanácsadó sorai. Pusztán véleményem van egy témáról, amelyben nem vagyok érintett egy ideje. Ha csak nem érint meg a nagymamám iránti szeretetem, az édesanyám iránti végtelen tiszteletem, aki a mai napig egy más országban és más nyelven tart ki a hivatása mellett, hálám egykori tanáraink felé, kollégiumi nevelőim felé, szeretetem az elhivatottak irányába. Már hogyne volnék érintett? Épp most írtam le – személyes kapcsolat.

Szerintem.

Szerinted?

Polgár Réka, egykori kollégista

